

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY ÚJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489 sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Magyar bankoknak — a ház nem érték...

(gh) Most, mikor a mérhellen katonai terhekről szóló törvényjavaslatok előkészületei folynak és a pártok a nyári képviselőházi tárgyalásokra cihelődnek, kissé talán időszerűtlen a házak törlesztéses kölcsön-ügyével foglalkozni, de nem tartjuk fölöslegesnek, mert köz-szükségét képez.

A közoktatási tárca költségvetése ugyanis még folyton tart, bár a vége felé járnak; noha ismét több képviselő feliratkozott a vitához.

A véderőjavaslatokkal pedig a képviselőház szakbizottsága foglalkozik. A nyári szünetre készítik a munkapárti munkát, mely — ősi mungó-szokás szerint — az összbirodalmi törekvések felé hajja, üzi és kényszeríti a magyart. A kormány a nyári szünetben tárgyalatja a nemzetet kifosztani, még jobban leigáznai törekvő katonai javaslatokat. Azt hiszi, hogy az ellenzékét így könnyebben kifáraszthatja és Bécsnek kedves, a magyar nemzetre pedig pusztulást jelentő katonai törvényeit gyorsabban szállíthatja.

E hitvány merénylet ellen az egész magyar nemzetnek tiltakoznia kell. Nem szabad megengedni, hogy kényük-kedvük szerint kiszipolyozzák az ország vérét és ezzel osztrákokat hizlaljanak. Ebben mindenkinek az egyetértése szükséges. Inkább bukják tíz kormány, mint egyetlen egyszer is a nemzet méltatlanul, jogtalanul megterheltesék. Aki ez ellen állást nem foglal és minden törvényes eszközzel gátat vetni nem igyekszik, hitvány ember s polgártársai bizalmára érdemtelen.

Teljes bizalommal kérjük tehát a hazafias ellenzék képviselőit, vegyék fel a küzdelmet méltó lelkesedéssel és verjék vissza azt a merényletet, mely a katonai javaslatokkal a magyar nemzet ellen készül...

Ehhez hasonló hazafias kérdés a magyar bankok és takarékpénztárak amaz indolenciája is, mellyel évtizedek óta elnézik, hogy a nemzetiségi pénzürtézetek uralják a hazai városok házbirtokait.

Azt kell higgyük, hogy a közönséges nyereszkesedésen, osztalék politikán túl, magyar pénzürtézetek alig látnak.

Mig a nemzetiségi bankok szives készséggel adnak törlesztéses kölcsönöket egymagában a házbirtokra, addig a magyar bankok és takarékpénztárak ezt a biztos üzletágat kelleetlenül, v. egyáltalán nem gyakorolják. Ha pedig kölcsönt adnak is, nincs köszönet benne, mert oly horribilis kamatot és kezelési költségeket számitanak, a mibe az adós előbb-utóbb belepusztul.

Sokszor gondolkoztunk arról a rejtélyesnek látszó kérdéstről, vajon miért tudnak a nemzetiségi bankok oly

olcsó törlesztéses kölcsönöket nyújtani és miért nem adhatnak ugyanilyen, vagy még előnyösebb feltételű hitelt a magyar bankok!?

Hiszen a tűz ellen biztosított városi ház, mindenkor nagyobb érték a sokszor behajthatatlanná váló váltónál és van olyan értékes, mint a földbirtok, melynek jövedelmezősége bizonytalanabb, mert az időjárás szeszélyeitől is függővé van téve.

Helyesnek tartanók, ha e fontos, nemzeti szempontból kívánatos, semmi rizikóval sem járó kérdés felett a magyar pénzürtézetek szintén gondolkodnának és ez üzletágat minél előbb gyakorlatba vennék oly erővel, hogy az ellen a nemzetiségi célokért példás lelkesedéssel, óriási eredményekkel dolgozó bankok hatással ne lehessenek.

E lanyhaságot tovább elnézni nem lehet. Mozduljanak meg a magyar névre számot tartó bankok és vegyék fel a versenyt!

Az unitárius lelkész- kör gyűlése.

A magyarországi unitár. lelkész-kör f. hó 7. és 8. napjain tartotta egyetemes gyűlését a székely anyavárosban, Székelyudvarhelyt.

A lelkészek többsége 7-én d. u. 2 órakor érkezett Dr Boros György egyh. főjegyző elnök vezetése alatt. A város nevében Soó Domokos h. polgármester örömét fejezte ki, hogy a székely anyavárosban üdvözölheti az unitárius lelkészkört, mint a melynek egyh. társadalmi téren szép hivatása van. Dr Boros elnök találó szavakban köszönte az üdvözlőket, mert — ugymond — ők nem idegen helyre jöttek, hiszen az unitárius papok nagyrésze a Székelyföld fia, tehát jöttek az édes anyához s jól esik a melegen dobogó szívek fogadtatása. Az udvarhelyi lelkészkör nevében Ajtai János elnök mondott üdvözlőket.

Delután 5 órakor volt a vármegyeház termében a lelkészkör zártkörű hivatalos ülése, melyen Szász András bözödi lelkész tartott tartalmas szabad előadást „A lelkész helyzete a mai társadalomban“ címen, a melyet élénk eszmecsere követett s általánosan az, az elv jutott kifejezésre, hogy az unitárius lelkész továbbra is megtartva egymás között a békességes kartársi együttérzést, igyekezzék a társadalom, a nép körébe munkája által minél több szeretetet és melegséget bevinni. Magát mivelve, újabb és újabb eszméket megismertetve, folytassa népnevelői krisztusi hivatását a közvetlen vezetéssel.

A hivatalos ügyek tárgyalása közben még említés tétellett az „Unitárius Szószék“ című vállalat nagyobb mérvű támogatásáról és egy „Unitárius árvaház“ létesítéséről.

Este ismerkedési estély volt a Budapest-szálló termében.

Június 8-án d. e. 10 órakor folytatódott a gyűlés templomi diszgyűlés keretében. A szép számban összegyűlekezett hallgatóság előtt Deák Miklós székelyszentmihályi lel-

kész tartott áhitatos imát, Ajtai János homoródalmási lelkész pedig a Rom. VIII. r. 32. verse alapján egyh. beszédet, melyben az Isten iránti szeretet nagyságáról, mélységéről beszélt.

Ima és beszéd között Ürmösi Józsefné adott elő magán éneket orgona kíséret mellett igen szép sikerrel, melyet a beszéd végén Paál Sándor állami tanító énekszámát követett, amely szintén mély hatással volt a templomi gyülekezetre.

Dr Boros György elnök, egyh. főjegyző üdvözlő szavakban ismételtlen megköszöni a szives fogadtatást a „Pap Nép“ közötti viszonyról emlékezik meg. Az új idők szellemében vezetni a reánk bízott népet, mert hiába való a modern áramlatok ellen küzdeni, mert semmiféle fogadalommal a szellemet visszaszorítani nem lehet. A világhosszág elzárása olyan bűn, mely előbb-utóbb megboszulja magát. A falusi és városi papok feladatául ajánlja a közvetlen családokban, összejövetelekben való megjelenést, részvételt.

Az egyházköztségben élő különböző vallásfelekezetek vezetői között az egyetértés ápolása s nem egymás hitelveinek lebecsülése legyen a főcél, mert egy a mi Urunk a Jézus Krisztus, ki azt hagyta, arról ismernek, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást igazán szeretik. Ha a keresztyén egyház alapja a szeretet és ezt elfogadja minden vallásfelekezet alapul, mi az oka, hogy mégsem tudunk ez elvben élni? És ha ez okokat megtaláltuk, igyekezzünk élő valósággá tenni édes magyar hazánkban s így jön el Istennek országa e földön.

Vári Albert kolozsvári vallástanár Tolstoj életéből és főként vallásos felfogásáról, azokról a fokozatokról, melyen ő ifjúságától késő vénységéig átment. Az ő szokott közvetlen, kedves előadásával, érthető, valóságos irányával, nagy hatással volt az ő régi — kölcsönösen kedves — hallgatóira.

Az ünnepély után társasbéd volt, melyen a város közönsége nagy számban vett részt és számos pohárköszöntő hangzott el.

Este a Budapest-szálló színháztermében sikerült műsoros estély volt. Dr Boros György theol. tanár nyitotta meg „A Tűz“ című szabadelőadásával. Tartalmas előadását a közönség meleg érdeklődéssel hallgatta végig. Utánna Géressy Ilonka, Gyerkes Mihály, Horváth József adóhiv. gy., Paál Sándor és Kabdebó József éneke következett. A jól összeállított kar éneke kitünően sikerült. Megkellett ismételnők. A műsor következő számát Szabó Dezső főrealiskolai tanár szabadelőadása képezte. Szellemes és gazdag tartalmu előadása a közönség sorában nagy feltűnést keltett. Géressy Ilonka kellemesen csengő, behizelgő hangjával csakhamar megnyerte a közönség tetszését. Kitünően sikerült énekszólját tökbször meg kellett ismételnie. Azután Józán Miklós budapesti esperes szavalta el saját költeményét nagy sikerrel. Műsor után a reggeli óráig tartó kedélyes táncmultság következett.

— **A faarak emelése.** Az erdélyi és felsőmagyarországi fakartelek az arakat legközelebb revideálni fogják, ami azt jelenti, hogy a legkeresettebb méretek árait 8—10 fillérral köblábanként felemelik.

Iskolai ünnepély Etéden

— A tanító nem ünnepelt. —

A népnevelés érdekében foptos intézkedések közoktatási kormányunknak hogy a népiskolákban évente a szabad természet ölen madarak és fák ünnepélye tartassék, midőn a tanítók a madarak és fának rendeltetését fejtegetve az iskolás gyermekeknek, leszoktassák azokat a madárfészkek elrablása- és a fák rongálásáról.

Egy ilyen ünnepélyen lehettem szerencsés résztvevő az Etédi állami népiskola kirándulása alkalmából Pünköszt harmadnapján délután több szülő jelenlétében.

Az ünnepély csak némi nehézségek legyőzése után létesülhetett. A küsmődi, szolokmai és egyik etédi tanító terve szerint, a három község között levő, de mind a háromtól kissé távol fekvő helyen levő erdőben kellett volna megtartani a három iskola növendékeivel. Ámde az etédi másik két tanító s illetve tanítónő és a szülők gondnoksági tagok igen helyes nézete szerint, ez a hely nem alkalmas egyfelől az időjárás hirtelen változhatása, másfelől a hosszas hegymászás és a vízhiány miatt. E miatt kenapépör támadt, mit az iskola gondnoksági tagok úgy oldottak meg, hogy írásban tiltakoztak ellene; ajánlván, hogy az etédi iskola tartsa meg ezen ünnepélyt a község közvetlen közelében levő igen szép kis erdőben, hol friss forrásvíz található és kedvezőtlen idő esetén gyorsan bevonulhatnak a közeli lakházakba.

Az iskolásgyermek örömmel várták délutáni két órákor már az iskola helyiségében az indulási jelszót, de hasztalan, mert az igazgató, a tanítónő, a gondnokság és szülők együttes kívánsága és határozata ellenére tanító nem jelentkezett. Négy óráig hasztalan várták. Utána küldve azt üzent, hogy nélküle is megtarthatják, s így vonultunk ki az iskolai lobogó alatt.

Lélekemelő, megható volt ezen kitünően sikerült ünnepély. Az igazgató a himnusz elénekeltése után ész- és szívhöz szólon beszélt a gyermekekhez, magyarázván a madarak és fák s növények szerepét, jelentőségét a természet háztartásában. Buzdította ezek ápolása, védelmére, szaporítására. Azután több tanuló igen ügyesen szavalkalmi költeményeket. Több dalt énekeltek s utána játszottak.

Valódi lelki élvezet tükröződött a szülők és gyermekek arcán. Egy igen tanulságos és kedélyesen eltöltött délután mindenkit meggyőzött arról, hogy ez ünnepély maradandó nyomokat hagy a fogékony gyermeki szívben, s kívánatos, hogy minden évben ismételtessék.

Én pedig azt mondom: a tanító van az iskoláért és nem az iskola, — hogy kenyeret adjon — a tanítóért. A ki makacsul ellenezegül hivatalos főlebbvalóinak, van felsőbb hatóság, a mely kötelességeinek teljesítésére szorítsa, ha nincsen benne kötelesség érzet.

— **Negyedszázados találkozó.** A székelyudvarhelyi ref. kollegium 1886 évben érettségét tett tanuló társai, f. hó 19-én rendezik 25 éves összejevetelüket Székelyudvarhelyt. Istentiszteletet, értekezletet és barátságos bankettet is tartanak a ritka találkozás öröme. Tagjai lesznek ez összejevetelnek: ifj. Péter Károly, a ref. egyházkerületi tanács titkára és Nagy Gábor postaigazg. titkár Kolozsvárról, Lukácsffy Elek erdőmérnök Székelykeresztúrról, Ráduly János erdőmester, Kovács József (Héjjasfalváról), Sándor András, Peterfy Károly és Benedek Pál ref. lelkészek, Pál Lajos cs. százados, Dr. Baczó Albert ügyvéd Budapestről, Bíró János nyug. kir. adótitkár Székelyudvarhelyen, Jakab Béla vasuti főnök, Erzsé Sándor vasuti főtiszt, Szervátius Gábor és Luczai Sándor.

Méhészet.

A fulánk nélküli méh.

Az amerikai lapok a minap a következő rövid táviratot közölték:

Boston, Mass. május 8. M. E. Gates az amhersti egyetem alattani tanára kísérleteket folytat a méhekben. Egy olyan méhet akar teremteni, amelynek nincs fulánkja és amely háromszor annyi mézet tud gyűjteni, mint a közönséges méhek.

Ehhez a szűkszavú távirathoz egy new-yorki lap, az „Evening Journal” a következő érdekes elmélkedést fűzi:

Az emberek ezerféle dolgot tanulnak a rovarvilágtól. A különböző rovarfajok már sok ezer esztendővel ezelőtt kooperatív együtt dolgozó törzsekben, közösségekben egyesültek. A méheket és az életük megvédése arra készítette, hogy kolóniákban éljenek, míg az ember barlangokban lakott és a szomszédját gyilkolta meg. A rovarok már az őskorban megtanulták, hogy az egyén hozzon áldozatot a fajáért, az alsóbbrendű egyén a felsőbbrendűt, amely több hasznot hajt a társadalomnak. A dolgozó méhek csak a királynével törődnek — ő képviseli az utókat — és a fiatal méhekre, amelyekre a munka folytatása vár. Tegyük egy dobozba egy néhány méhkirálynőt, néhány idősebb dolgozó méhet és egy csipetnyi eledelt. Küldjük el a dobozt valahová postán. Tegyük fel, hogy a doboz kézbesítése késedelmet szenved és elfogy az eledel. Azt fogjuk tapasztalni, hogy a dolgozó méhek éhségtől kimerülve, vagy élettelenül hevernek a doboz fedelén és egyedül a méhkirályné él. A dolgozó méhek nem nyultak az eledelhez, az éhségtől választották, tették pedig ezt ösztönöszerű kötelességtudásból, mert tudják, hogy egyedül a méhkirálynő lehet anyja a kis méheknek és hogy a jövő nemzedékre való tekintettel kell őt megmenteni az éhségtől. Bizony a méhekről szóló ez a történet egész másképp hangzik, mint amelyet hajdótörések alkalmával az emberekről olvasunk, amidőn mindenki a maga életére gondol és igen gyakran a nők kerülnek először a hullámsírba.

A tudós, akiről fentebb megemlékeztünk, el akarja távolítani a fulánkot — a brutalitásnak ezt az utolsó maradványát a méhből. Ha ez sikerül, a méh tökéletes olgára lesz a maga társadalmának — csupa hasznosság, csupa előzékenység, csupa méz és beke. És ez a méh, miután a méreggyűjtésre nem fog időt és erőt fordítani, több mézet fog gyűjteni és boldogabban fog élni, mint valaha. A régi időkben, amikor az ember még nem gondoskodott a méh elszállításáról, szüksége volt a méhek a fulánkjára. Hernyók és más rovarok csuszak be a méh otthonába. A méh ezeket az élősködő toladókat a fulánkjával ölte meg.

A méhek mindezeideig azért is szükségese volt a fulánkjára, hogy a heréket megölje vele. A here a himnemű méh. Sokan vannak. A méhkirálynő egyet kiválaszt közülük, azt, amelyik legjobban tud szállni. Ez lesz az apaméh, ezt használja fel a megtermékenyítésére. Miután már ezt az egyetlen példajaira kiválasztotta, a többi himnemű méhek hasznavehetlenekké, herékké válnak. De nem sokáig örvendhetnek a here életnek. A dolgozó méhek rájuk törnek és kíméletet nem ismerve, fulánkjukkal megölik őket. Mindezekből az világlik ki, hogy a méheknek — amíg az ember nem gondolt róluk — tényleg szükségük volt a fulánkjukra. De az emberi kéz által tökéletesített kaptár megvédi a méheket a behatóló hernyóktól, rovaroktól és mezei egerektől. Az ember el tudja végezni a dolgozó méhek munkáját és megölheti a heréket.

Ilyképp a méh meg tud lenni már a fulánk nélkül — a tudós professzor legalább úgy gondolja.

HIREK.

— **Előépítés.** A kereskedelemügyi miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott pénzügyminiszter Hargit a Nándor székelyudvarhelyi állami kö- és agyagipari szakiskolai igazgatót a VII. fizetési osztályba léptette elő.

— **Orbán Balázs végrendelete,** mely 1890 április 16-án Budapesten kelt, teljesedésbe ment. Az E. M. K. E. nek 20 éven át fizetni rendelt 200 forint, vagyis összesen 8000 koronát az örökösök kifizették. Ennek alapján tehát az E. M. K. E.-t a székelyudvarhelyi kir. törvénysz. k végzésileg értesítette, hogy báró Orbán Balázs hagyatékán az egyesület javára bekebelezett utóöröklesi jog töröltetni rendeltetett. Felszabadult tehát a Szejké-fürdő a hazafias célu teher alól és most már könnyebben fejlődhetik.

— **Ugron István kiütetése.** Bukarestből írják, hogy Károly román király Ugron Istvánt, a monarchia belgrádi követét s meghatalmazott miniszterét bucsukihalgatáson fogadta s elismerése jeleül a román koronarend nagykeresztjét adta át neki. Ugron Konstanza utazott, hogy az ott időző királynétől is bucsut vegyen.

— **Eljegyzés.** Minden külön értesítés helyett itt tudatja Orbán Miklós, e hó 4-én eljegyezte Kassay F. Bertuskát Székelyudvarhelyt.

— **Új postaügynökség.** Az Udvarhelyvármegyétlen levő Székelypálfalva községben újonnan berendezett postai ügynökség működését 1911. év június hó 6-án megkezdte. Nevezett postai ügynökség kézbesítő köre Székelypálfalva, Firtosvár, és Kecsetkislalud községekre, valamint Czika, Likaskőbérceze és Límocze telepekre terjed ki. A postai ügynökséget ellenőrzés és leszámolás tekintetében a korondi posta- és távirda hivatalhoz osztoznak be. Az ügynökség összeköttetését a székelypálfalva—korondi és fordított irányu, naponként közlekedő gyalogkuldőnc postajarat utján nyeri és a korondi posta- és távirdahivattall kölcsönös egyesített rovatolást tart fenn. A postai ügynökség bárhova szóló levélpostai küldemény és postai utalványok, továbbá csak a belföldre, Ausztriába, Boszniába, Hercegovinába, vagy Németországba szóló pénz és csomag küldemények felvételével és továbbításával, nemkülönben postatakarékpénztári betét és csek be- és visszafizetések közvetítésével, szintén mindennemű postai küldemény kézbesítésével foglalkozik. A fentebb elő nem sorolt országokba szóló pénzes leveleket és csomagokat az ügynökség nem vehet fel, de azokat a feladó veszélyére elfogadhatja el-fogadhatja és beküldheti a korondi posta- és távirdahivatal. Kolozsvár, 1911. május 31-én. Deryei s. k. posta- és távirda igazgató.

— **Tornavizsga belépési díjjal.** A székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnázium tornavizsgáját e hó 11-én (ma, vasárnap) d. u. 3 órákor az intézet tornasarnokában és 12-én (holnap, hétfőn) d. u. 3 órákor a „papkert”-ben fogja megtartani. Ez alkalomra a t. szülöket és érdeklődőket szívesen látják. Belépti díj mindket délutánra 30 fillér.

— **Az E. M. K. E. vagyona** — a múlt havi jelentése szerint — összesen három millióöttszázkilenevenkétezer korona 35 fillér; évi jövedelme kétszázharmincezerháromezred százharmincezer korona 18 fillér. Az E. M. K. E. negyedszázados jubileumát f. évi szeptember hó 10-én fogja megünnepelni Kolozsvárt. Ez alkalomból üdvös és messzekiható

Legelőkelőbb márka

VILAGOSI
MÁRTY COGNAC

Jobb, mint a francia cognac.

elhatározás lenne, ha a nemzetiségi bankok mintájára bevezetnék, hogy városi bérházakra olcsó betéltáblásos kötésűt nyújtanának. Mert nemcsak azé az ország, aki a föld, hanem azé is, aki a ház és annak talaja.

— **Botos urfik.** Évről-évre megújul a sétatálcás diákok ide-oda szállingózása. Ilyenkor vannak az érettségi vizsgák mind a három középiskolában. A sétatálcá pedig azt jelenti, hogy annak boldog tulajdonosa — immár túl van az érettségén, ezen a kinszenvedés processuson. A első sétatálcát tehát, mint az ur sorba lépés külső jelvényét, jobbra-balra joggal forgathatják. Egyik-másik esetlenül fogja, sőt némelyik azt sem tudja, mit kezdjen a fényes fogantyas tálcával, de azért kezébe veszi, mert hát ő érett ifjú. Igen, kilép az életbe. Ott hagyja a boldog gyermek-kort s ezután lépésről-lépésre mind jobban látja ideális lelkésedésének pusztulását és később szívesen cserélné szerepet a hóna alatt könyveket cipelő bármelyik iskolás fiúval, kit a leckéjén kívül — semmi gond, semmi bánat, semmi keserűség nem terhel... Botos urfik! Isten veletek! Tanáraitok intelmeit és az iskolát — ne feledjétek.

— **E. M. K. E. zászlók.** Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület vármegyénkben a bordosi, erdeki, fiátfalvai és vargyási E. M. K. E. dalosköröknek közelebből díszes lobogót adományozott. Mihályi Béla fiátfalvi körjegyző, daloskört elnök az E. M. K. E.-nek köszönetet mondott, melyet a május havi igazgató-ülési bizottsági ülésén vettek tudomásul.

— **Az édes anya halála.** Megrendítő családi csapás érte Tamás Mózes székelyudvarhelyi polgártársunkat, az Orban, Nagy és Tamás cég egyik legkiválóbb beltagját. Felesége, szülői Anna életének 43 ik, boldog házasságának 22-ik évében hosszas szenvedés, valamint a haldoklók szentségének ájtatos vétele után, csendesen elhunyt. Temetése pünköst másodnapján óriási részvét mellett a róm. kath. temetőbe a ref. egyház szertartása szerint történt meg. Halálát bánatos férjén kívül kilenc kiskorú gyermeke siratja. Nyugodjék csendesen. — E hírünkkel kapcsolatban közöljük a család következő köszönő iratát:

„Drága halottunk temetése alkalmával nyilvánított nagy részvétért fogadják az igen tisztelt közönség ezuton is hálás köszönetünket. Tamás Mózes és családja.

— **A székelyudvarhelyi főreáliskola Eötvös-önképző-köre** június 8-án zárógyűlést tartott, a melyen az ének- és zenekaron kívül Farkas Imre, Zerbes Vilmos, Bakó Elemér, Jaeger Lajos, Szántó Dénes működtek közre. Ady Endre verseiből négy fűt szavalt. — Az érettségi vizsgát szóbeli részlet tegnap tartották meg. A vallásvizsgák 16-án és 17-én lesznek s a többi osztályvizsgálatok (tornavizsga 18-án d. u. 3 ó.) 19-én, 20-án, 21., 22., 23. és 24-én. Az iskolai év ünnepélyes bezárása pedig 25-én d. e. 10 órakor történik. A vizsgálatok naponta reggel 8 órakor kezdődnek s azokon az érdeklődőket szívesen fogadják.

— **A székely Dalegyület** pünkösti majálisa úgy anyagilag, mint erkölcsileg jól sikerült. A közönség a másnap reggeli órákban is kedélyesen mulatott. A majális rendezése igen szép célt szolgál, a mennyiben a fehéregyházi honvédeleknél évenként tartani

szokott hazafias ünnepély költségeire fordítják. Elismerés illeti az okos gondolatért és szép sikerért Dr. Paál Árpád dalegyületi elnököt és Horváth József karnagyot, kiknek vezetése alatt a Székely Dalegyület ily hazafias ügyet szolgál. Az estélyen felülfizettek: Dr. Valentsik Ferenc 10 K, Vajda Ferenc 5 K, Dr. Paál Árpád, Csillag József 3-3 K, özv. Bodrogi Sándorné 2 K, Zárug Antal, Esztegar Gerő, Tárzi Béla, Horváth Józsefné, Petovay István, Hirsch Hermann, Burghardt Gyula, Fekete Dénes, Fehér Jenő, Engler József, Apfelbaum Antal, Solymossy Lajos, Duka András, Fischer Ferenc, Ferentzy István 1-1 K, összesen 38 K 40 f.

— **A tűzoltó emléke.** A székelyudvarhelyi önkéntes tűzoltó egyesületnek egyik legbuzgóbb és hűségesebb tagja volt 26 éven át Verebei Albert, aki a közel múltban életének 56-ik évében, három hónapi súlyos betegség után elhalt. Felesége: Bucsy Vilma és négy kiskorú árva siratja benne kenyérkeresőjét. Az önkéntes tűzoltó-egyesület annak idején testületileg vett részt a temetésén és most koszorúmegváltás címén 20 K összeget utalványozott a szegény családnak. A jóindulatu közönség emberséges támogatásába ajánljuk a négy gyermekek családját, ki Székelyudvarhelyt, a Solymossy-utca 26. sz. alatt lakik és elvállalja a háztartás körül szükséges mindenféle munkát.

— **Vizsgák a róm. kath. leányiskolában.** Junius 14-én szerdán délelőtt I. osztály, 14-én szerdán d. u. a II. osztály, 16-án pénteken délelőtt III. osztály, 17-én szombaton délelőtt IV. osztály, 17-én szombaton délután V-VI. osztály. A vizsgákra és a munkakiállítás megtekintésére tisztelettel meghívja az előjáróság a szülőket s a nevelésügy iránt érdeklődő közönséget.

— **Bekisért kőborcigányok.** Pénteken este 7 órakor hírom szekér cigány kellett feltűnést Székelyudvarhelyt. Csendőrfedezet mellett vonult végig a menet a Kossuth-utcán. Mindenik szekér oldalánál egy-egy fegyveres csendőr lépkedett. A karaván lassu, vontatott lépésben kocogott sovány gebéivel a jólismert ekhós telve cigánypurdekkal. Csendes megadással, a legkisebb szó nélkül haladtak a kíváncsi publikumtól kísérve a szolgabírószákhöz. Holmi kecske- és egyéb aprólékos lopás a terheli dádakat. Az agyagfalvi hátról szállították be őket, hol a lopott dolgok után érdeklődő előjárósággal szembe szállottak. A cigányok Fogaraszvármegyéből valók.

— **Gazdakörök beadványa bélyegmentes** Többször megtörténik, hogy a pénzügyi hatóságok meglelelezzik a gazdaköröknek miniszteri jóváhagyás veget benyújtott alapszabályait azért, mert bélyeg nincs rajtuk. Szükségesnek tartjuk olvasóinkat felvilágosítani, hogy ez a lelelezes a pénzügyi közegek teved sen alapszik mert az 1869 évi XVI. t. c. 3. §-a értelmében a gazdasági egyleteknek hatóságokhoz benyújtott perenkívüli beadványai bélyegmentesek. Ezért ajánlatos, hogy minden egyes alkalommal megfellebbezzék a gazdakörök az illeték kivetését és pedig a fenti törvényszakaszra való hivatkozással.

— **A Vasárnapi könyv.** Az Országos Közművelődési Tanács a felnöttek és a serdülő ifjuság iskolánkívüli továbbképzését, gyakorlati akció rendkívüli jelentőségü céljainak szolgálatára hetenként — egyelőre százhar-

minceser példányban — ismeretterjesztő, népszerűen oktató, illusztrált füzeteket oszt ki. Ez a füzet A Vasárnapi Könyv, amely cikkeket és képeket közöl az ipari, gazdasági, természettudományi, földrajzi és technikai ismeretekről, az egészség megóvásáról az elemiszerekről és a táplálkozásról. A Vasárnapi Könyv gyakorlati eszköze lesz az alkohol ellen való küzdelmek és annak a népfelvilágosító munkának, amely produktív tudás haladó szellemét általánossá fogja tenni. Azok a városok, községek hatóságok testületek és ipari telepek, amelyek igyenes szétosztás céljából hetenként nagyobb példányszámban öhajják átvenni a gyakorlati tudás ak ezeket a népszerű füzeteket, forduljanak az Országos Közművelődési Tanács-hoz (Budapest, Ferenciek tere 3.)

— **A dohánygyártmányok áremelésére** nézve hiteles értesülésünk szerint a pénzügyminisztérium már döntött. Julius 1-től kezdődőleg az egyes szivar- és szivarokának a következő árai (zárójelben a mostani árak): dráma szivar 2 (1), magyar cigaretta 2 (1), sport 3 (2), högy 4 (3), hercegovina 4 (3), memphis 5 (4), sultán 5 (4), stambul 6 (5), princessas 5 (4), hosszú szivar 5 (3), rövid 6 (5), portórikó 8 (7), virginia 12 (10), kuba 13 (10), trabukó 18 (16), britannika 16 (14) fillér darabonként. Azonkívüli drágább lesz minden dohány fajta és más dohánygyártmány, a burnót kivételével. A közönséges pipadohányok árát nem emelik ugyan, de a csomagok sulya kisebb lesz. Különösen a havanna szivarokra és más behozott dohányokra nézve az ár arányában jóval nagyobb lesz a drágulás.

NESTLÉ
gyermeklisztje

vizzel felfőzve
csecsemők, gyermekek, valamint
gyomor bajosok

régbevált tápláléka
50 év óta kipróbálva
és orvosilag ajánlva

Tiszta alpesi tejet
tartalmaz
1 doboz 1 kon 80 fill.,
minden gyógyszerárban és
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

Közönség köréből.*

Tekintetes szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapjában a „Papi gyűlés, bizalom” című cikk és válaszaira elmondhassam utolsó szót.

A hozzám intézett válaszban, hogy cikk író kérdéseimre megfelelt, ezért köszönetet mondok. Nagyon sok nandani valóm lehetne e cikkelyre, de a közönség iránti tiszteletem és izlésem tiltja, hogy a polemia a válaszban levő papias hangon folytassam. Ezért a magam részéről a vitát egyszer s mindenkorra befejezem.

Tisztelettel lévén a szerkesztő urnak

Homoródalmás, 1911. június hó. 6-án

kész szolgálja: Kiss Mózes,
tanító.

— **Csomagolópapir** kilószámra kapható
elap kiadóhivatalában Kossuth-u 31. sz.

FIGYELEM!

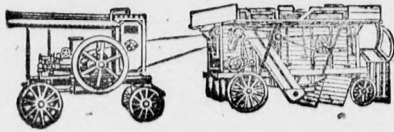
„AIDA” VERGE és „BLUE STAR” CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ IFT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIK.
ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

PAPER BLUE STAR
MARQUE REGISTERED

!! MOTOROK !!

Legjobb, legmegbízhatóbb fűző benzinnmotorok, cséplőkészletek, benzinnmotoros magánjárók, eredeti Svéd nyersolajmotorok és szívógázmotorok kedvező fizetési feltételekkel, több évi jótállással kaphatók.

Karczag Testvérek
Budapest. V., Autóh-utca 7.
Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bormagykereskedők
Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kifünő sajáttermés és vörös borok.

CLIMAX

nyersolaj motorok, lokomobilok és benzin cséplőgarnitúrák

Teljes gyári szavatosság!
Minden motor elküldés előtt hivatalos vizsgálatnak lesz alávetve.
Elsőrangú elismerő nyilatkozatok! Kérjen díjtalan ajánlatot!
Bachrich és Társa
motorgyári fióktelepe Budapest, Szabadság-tér 17. sz. (Tözsdep.)

Névjegyek Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint **gyászjelentések**

ugyszintén mindenféle könnynyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál
villamos územre berendezett könyvnyomtató és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Eladó ház Székelyudvarhelyt, a Temető utcában 3. szám alatt. Értékézni lehet ugyanott a tulajdonosnál.

Stoch Cognac gyógyyszer

Garantált valódi borpárlat. I. zése a lesgizorubb ellenőrzés mellett történik.

Gamis és Stoch
Barcola.

A töltés és dugaszolás Bécsben a cs. kir. vegyészeti állomáson történik s minden egyes palack az állomás bélyegzőjével van ellátva.

Mindenütt kapható.

Hamisítástól védve van

Síremlékek és lépcsőkövek

Székelyudvarhelyt,
Kossuth-utca 52-ik szám alatt

Imreh Márton kőfaragómester üzletében kaphatók a legjutányosabban. Elvállal egyéb építészeti munkát is. Erősségért és tartósságért jótállást vállal.

Hirdetés
az üzlet lelké!
Hirdetés nélkül
nincs forgalom! **HIRDESEN** tehát a Székely-Udvarhelyben

NIGRIN

(Fenolent)

alegjobb cipőkrem
Mindenütt kapható!
A bécsi vadászati kiállításon arany érmmel kitüntetve

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellan és **Régiségeket** megbízatásból azonnal megvásárol, esetleg értékel, vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken mint vevő részvesz. Arany, brilliáns ékszereket, ezüst tárgyakat (tört állapotban is) bármilyen összegre vásárol

Dietrich Gyula ötvösmester.

Kolozsvárt.

Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol.

Sürgőnycim: Dietrich ékszerész Kolozsvár.

Új kőfaragó és sírkőraktár

Székelyudvarhelyt, Bethlen-utca 54. sz., a vasúti állomás mellett.

Vau szerencsém a n. é. városi és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy Székelyudvarhelyt egy kőipari műhelyt és sírkőraktárt nyitottunk. — Szakképzettségemet ezeltől 11 évvel a székelyudvarhelyi állami kő és agyagipari szakiskolában szereztem. Azóta a mai napig ugy Budapesten, mint Magyarországon és Csehország nagyobb kőipari műhelyébe megszakítás nélkül dolgoztam, a miről bizonyítványaim tanuskodnak. — Elvállalom sírkövek, síremlékek, sírkőkerítések, oltárok, oszlopok, kerti és szobadíszek, márványmosdók, asztal-lapok, hidak, kölépcsők, valamint a szakmához tartozó összes munkálatokat a lesgzubb kivitelben szolid és olcsó árak mellett — különböző hazai és külföldi fekete, szürke, fehér és vörös márványokból, gránit, szienit, labrador és trachit kövekből. — Kivánatra rajzok, mintaköveket és költségvetést díjtalanul — Nagybcsü megbízásokat kérve

Fancsali B. és Társa
kőipari vállalata.

Meghívó

az „Első Székely Hazi-ipari Országos Szövetkezet” rendkívüli közgyűlésére, mely Székelyudvarhelyen 1911 évi június hó 30-án délután 4 órakor a Kossuth-utca 40. szám alatt fog megtartatni

TARGY.

1. az Első Székely Hazi ipari Orsz. Szövetkezetnek a Budapesti Központi Hazi-ipari Szövetkezetrel való egyesítése a Központi Hazi-ipari Szövetkezet alapszabályainak elfogadása és az Első Székely Hazi-ipari Orsz. Szövetkezet alapszabályai hatályon kívül való helyezesének elhatározása.

2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság lemondása.
Kelt Székelyudvarhelyt, 1911 évi június hó 6-ikán. Az Igazgatóság

Szám 3072 - 1910 tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Galter János székelyudvarhelyi lakos végrehajtónak, Kovács Lázárné Gergely Julianna helyi lakos végrehajtást szenved elleni 188 K tőkekövetelés iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő és a székelybellenfalvi I k 944 sz tkvben A + 474-4. hr. sz. ingatlan 400 K, u. o 214. sz tkvben A + 526, 527. hr. sz. ingatlan 300 K kikáltási árban Engler József 49 K 79 f s jár. Hann József 136 K 69 f s járulekaiból álló követeléseik kielégítése végett is ezennel megállapított kikáltási árban az árverést elrendelte és a fentebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi június hó 30-ik napján d. e. 9 órakor Székelybellenfalva község hazánál megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikáltási ár tíz százalékát készpénzben, vagy óvadékképes érték-

B O R I

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bormagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Hölgyeink figyelmébe.

Budapestről most érkezett Székelyudvarhelyre (lakása: Iskola utca 18. sz.) **Sina Lajosné fodrásznő.** A legelőkelőbb hölgyek köében fesült és nyert megelegedést. Kéri a hölgyek nagybcsü pártfogását.

papírban a kiküldött kezébe letenni. Miről összes erdekelték értesítettek. A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság Székelyudvarhelyen, 1911 április 7-én.

GYARMATHY FERENC s. k. törvényszéki bíró.

DÓSA, kir. tkvvezető.

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt, a Rózsa utca 16 sz alatt levő három szoba, konyha és mellékhelyekből álló lakás kiadó; értekezni lehet ugyanott.

BÉLYEGZŐK megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban, gyári áron szállítanak **Betegh Pál** könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz.

Udvarhelyvármegye Nemes Csáládjai. Szerkesztette: Pálmay József Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses családörténeti adatokat tartalmaz

ÉRTESETÉS.

Cipőraktáromat leszállított árak mellett kiárusítom.

Szüükségletét mindenki saját érdekében el ne mulassza nálam beszerezni.

Tisztelettel

Szentkovits János Utóda

Kész blousok és gyermekruhák.

Kész aljak és kostümök mélyen leszállított árakban kaphatók.